

Ι. ΑΡΧΑΙΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΞΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΝΕΙΑΣ

ΔΕΛΤΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΑ ΤΟΥΣ

Το Κεφάλαιο με τα δελτία σκοπεύει στην ενημέρωση του αναγνώστη για τα βασικά μορφολογικά, χρονολογικά και αρχαιολογικά χαρακτηριστικά των θέσεων που βρίσκονται επί το πλείστον στην παραθερμαϊκή ζώνη ή γειτνιάζουν με αυτήν. Εξετάζονται οι περισσότερες γνωστές αρχαίες θέσεις από την περιοχή του κάτω Αξιού ποταμού μέχρι και την περιοχή των Νέων Φλογητών. Ελέγχονται κατά το δυνατό:

- α) Τμήμα της κοιλάδας της αρχαίας Αμφαξίτιδας που πριν από τις κατοπινές αποθέσεις προσέγγιζε τις παλαιότερες εκβολές.
- β) Τμήμα της κοιλάδας μεταξύ του κάτω Αξιού ποταμού και του Γαλλικού ποταμού (αρχαίου Εχεδώρου), νότια της Πικρολίμνης.
- γ) Τμήμα μεταξύ της κοιλάδας του Γαλλικού ποταμού και της κοιλάδας του Ανθεμούντα ποταμού (λεκάνη Βασιλικών και περιοχή Γαλάτιστας) και ανατολικά του όρους Χορτιάτη (αρχαίου Κισσού).
- δ) Τμήμα μεταξύ της νότιας όχθης του Ανθεμούντα ποταμού και Νέων Μουδανιών, βορειοδυτικά της χερσονήσου της Κασσάνδρας.

Τα τμήματα αυτά καλύπτουν κυρίως τις αρχαίες θέσεις από τα δυτικά όρια του Νομού Θεσσαλονίκης μέχρι τα νοτιοανατολικά όρια του Νομού και μέρος από τα δυτικά όρια του Νομού Χαλκιδικής. Εξαιρούνται οι θέσεις της λεκάνης του Λαγκαδά, της περιοχής των λιμνών Κορώνειας και Βόλβης και εκείνες που βρίσκονται στα βόρεια του Νομού Θεσσαλονίκης. Η επιλογή αυτή οφείλεται σε ένα από τα κριτήρια για τη σύνταξη των δελτίων: να συγκεντρωθούν οι αρχαίες θέσεις που γειτνιάζουν με τα παράλια του Θερμαϊκού Κόλπου μέχρι τα βόρεια υψώματα, λόφους και βουνά που οδηγούν σε άλλους Νομούς (Κιλκίς, Ημαθίας, Πιερίας) και σε άλλες

γεωγραφικές ενότητες (π.χ. κεντρική Χαλκιδική). Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό ανιχνεύονται επισταμένως αρχαίοι οικισμοί που ανήκαν ανάμεσα σε άλλες οντότητες, στη Χαλάστρα, στη Σίνδο, στη Θέρμη, στον Κισσό, στον Ανθεμούντα, στην Αίνεια και σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες, όπως η Αμφαξίτιδα, η Μυγδονία και η Κρουσίδα.

Σε κάθε δελτίο προηγείται ο αριθμός καταλόγου (ΑΚ.). Ακολουθεί με αλφαβητική σειρά ο Νομός, ο Δήμος, το Δημοτικό Διαμέρισμα και το όνομα της θέσης όπου εντοπίζεται ο αρχαίος οικισμός. Στη συνέχεια, δίδονται συνοπτικά στοιχεία, από τη βιβλιογραφία και από τις προσωπικές αυτοψίες και τις άμεσες πληροφορίες των οποίων έγινε δέκτης, για την τοποθεσία, για τις επιχώσεις (μορφή – εμβαδόν – ύψος) και για τις τυχόν έρευνες.¹ Το δελτίο συμπληρώνεται με παρατηρήσεις για την τωρινή κατάσταση στην οποία βρίσκεται η θέση και για τις επιβαρύνσεις ή τις καταστροφές που έχουν υποστεί οι αρχαιότητες και ο αρχαιολογικός χώρος. Τέλος, αναγράφεται ο πρόσφατος αριθμός ΦΕΚ στον οποίο δημοσιεύεται η Υπουργική Απόφαση της Κήρυξης των χώρων ως αρχαιολογικών με την οριοθέτηση ή την αναοριοθέτησή του και η βασική βιβλιογραφία, από όπου αντλήθηκαν διάφορα στοιχεία που παρατίθενται.

Θεώρησα χρήσιμο να συμπαραθέσω φωτογραφίες των αρχαίων θέσεων (δικές μου και από πηγές οι οποίες αναφέρονται) και τοπογραφικά διαγράμματα, αποσπάσματα χαρτών από τον Rey (1921), το *Αρχείο Μνημείων Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας* (τ. 2 Επαρχία Θεσσαλονίκης, Ερευνητικό Πρόγραμμα ΑΠΘ 2604, επ. υπ. Δ. Βλάχος – Γ. Λάββας), Θεσσαλονίκη 1993 και τον Γραμμένο (κ.ά. 1997).

Η εικονογραφική τεκμηρίωση αποδίδει εκδοχές συνολικής αποτύπωσης των αρχαίων χώρων της Κε-

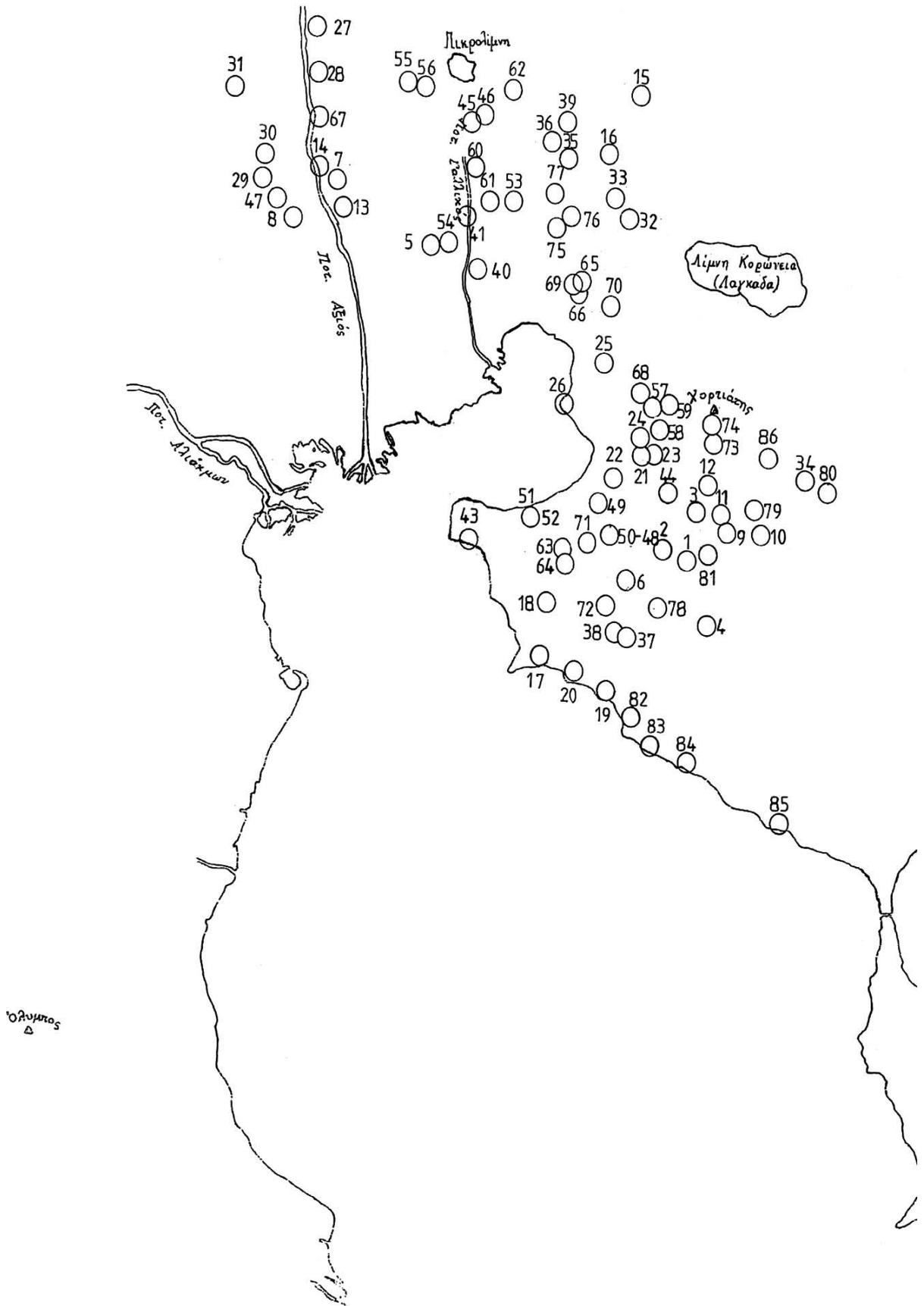
1. Όλες οι μετρήσεις εμβαδού και ύψους των επιχώσεων, όπως και των αποστάσεων, έχουν ενδεικτικό χαρακτήρα. Η διαφορά μεταξύ εμβαδού επιφάνειας των επιχώσεων και των διαστάσεων της αρχαίας θέσης είναι κατ' εκτίμηση, αφενός ενός χώρου που υπήρχε, αφετέρου του χώρου που σώζεται ή σωζόταν κατά τη μέτρηση.

ντρικής Μακεδονίας και πλαισιώνει πολύπλευρα και επεξηγηματικά τα στοιχεία κάθε δελτίου.

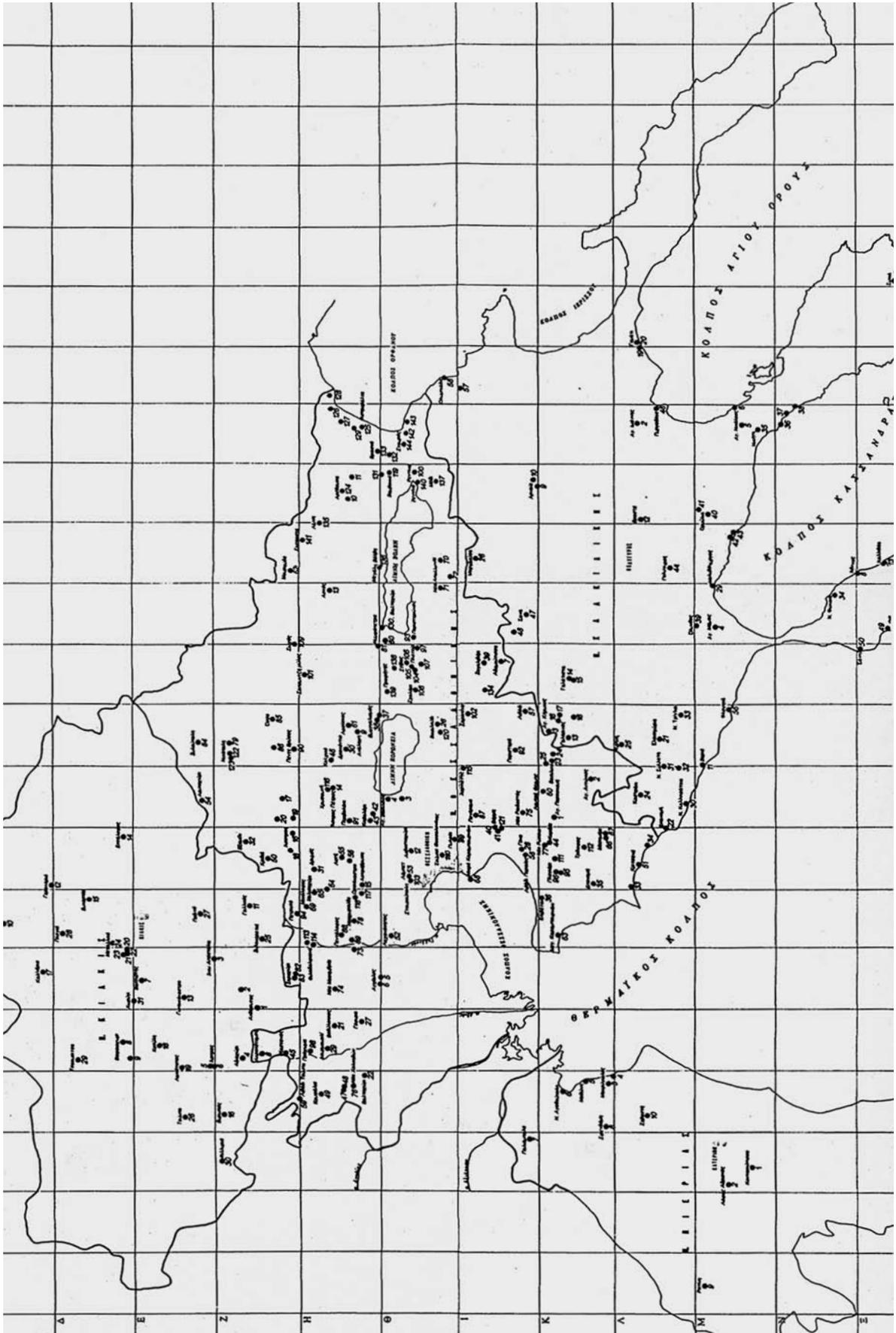
Χρησιμότητα από κάθε άποψη υπήρξε το *Τοπογραφικό Αρχείο της ΙΣΤ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων*. Κατά τη διάρκεια της υπηρεσιακής μου θητείας συμβουλευόμουν ανελλιπώς το *Τοπογραφικό Αρχείο* για να αντιμετωπίσω τις τρέχουσες ανάγκες ελέγχου οικοδομικών αδειών και μελετών ιδιωτικών και δημόσιων έργων. Παραμένει το σημαντικότερο εργαλείο στη δουλειά μας.

Σε αυτό το Κεφάλαιο των δελτίων οι αρχαίες θέσεις εμφανίζονται με ΑΚ. (Αριθμό Καταλόγου) ο οποίος μπορεί να αυξηθεί κατά βούληση, αφού δεν περιορίζεται από όρια Δήμου ή Νομού, αλλά μόνο από την ενδεικτική αντιστοιχία των θέσεων στους χάρτες και τα κείμενα. Πρόκειται μόνο για έναν κωδικό αριθμό αναγνώρισης αρχαίου χώρου στο παρόν πόνημα. Η συγκέντρωση και η επεξεργασία των στοιχείων δεν έγινε εξαρχής με περιορισμένα κριτήρια και κλειστούς απόλυτους όρους και αριθμούς.

1. Τράπεζες στο Αγίασμα Αγίας Παρασκευής: IX
 2. Τούμπα Αγγελιάκη Αγίας Παρασκευής ή Αγία Παρασκευή: YEX, ΠΕΣ, IX
 3. Τούμπα Λουτρών Θέρμης ή Μεγάλη Τούμπα ή Λουτρά ή Λουτρά Θέρμης: ΠΕΧ, YEX, IX
 4. Λόφος Αγίου Αντωνίου ή στη θέση Σπίτια Αγίου Αντωνίου ή Άγιος Αντώνιος: YEX, ΠΕΧ, IX, B;
 5. Επίπεδος οικισμός Αγχιάλου ή Balkan Export ή Αγχιάλος B: ΠΕΧ
 6. Τράπεζα Κεφάλη ή Κεφάλη Άνω Σχολάριου ή Άνω Σχολάρη: IX
 7. Τράπεζα Βαθύλακκου ή Βαθύλακκος: ΠΕΣ, IX
 8. Τούμπα Βαλτοχωρίου ή Σαρτζιά ή Τούμπα Παρθενίου ή Βαλτοχώρι: NN - IX
 9. Τούμπα Αγίας Παρασκευής Βασιλικών ή Βασιλικά A: ΠΕΧ, ΠΕΣ
 10. Τούμπα Μεταμόρφωσης Βασιλικών ή Βασιλικά B: ΠΕΧ
 11. Επίπεδος οικισμός στο Κυπαρίσσι Βασιλικών ή Κυπαρίσσι ή Τσιφλήκι ή Βασιλικά C: MN, NN, ΠΕΧ
 12. Τράπεζα Λακκιάς ή Λακκιά Βασιλικών: IX
 13. Τράπεζα Γέφυρας ή Γέφυρα ή Τούμπα Τσίπιν: NN, ΠΕΣ, IX
 14. Τούμπα Αυγό Γέφυρας ή Δουρμουσλή: ΠΕΧ, MEX, YEX
 15. Τράπεζα Παλιοχώρα Δρυμού ή Άσπρος Γ: IX
 16. Τούμπα Δρυμού ή Δρημίγλαβα ή Δρυμός: NN, ΠΕΧ, YEX, ΠΕΣ, IX
 17. Τούμπα και Τράπεζα Ποταμού Επανομής ή Τούμπα Μετοχίου Κριτσανών ή Επανομή A: NN
 18. Επίπεδος οικισμός Επανομής ή Επανομή Δ: NN
 19. Μισότουμπα Επανομής: ΠΕΣ, IX
 20. Τούμπα Μεσημεριάτικη ή Μεσημέρι ή Τούμπα Κριτσανών ή Κριτσανά: NN, ΠΕΧ, ΠΕΣ
 21. Επίπεδος οικισμός Θέρμης (Σεδών) ή Θέρμη B: MN, NN
 22. Τούμπα Γόνα ή Τούμπα Γκόνα ή Γκόνα ή Γόνα: ΠΕΧ, MEX, YEX, ΠΕΣ, IX, P, B
 23. Τούμπα Θέρμης ή Τούμπα Σέδες ή Θέρμη A: NN, ΠΕΧ, MEX, YEX, ΠΕΣ, IX, B;
 24. Τράπεζα Θέρμης (Σεδών) Γ ή Τράπεζα Σέδες ή Θέρμη Γ: ΠΕΣ, IX
 25. Τούμπα Θεσσαλονίκης ή Εμπερικού ή Καθαμαριάς ή Αγίου Ηλία ή Μεγάλη Τούμπα: ΠΕΧ, MEX, YEX, ΠΕΣ, IX
 26. Τράπεζα στο Καραμπουρνάκι ή Μικρό Καραμπουρνάκι ή Μικρό Καραμπουρούνη: YEX, ΠΕΣ, IX, P
 27. Επίπεδος οικισμός Ακροποτάμου Καστανά ή Ακροπόταμος: NN
 28. Τούμπα Καστανά ή Καστανιάς ή Καράογλου ή Βαρδάρη ή Ύψωμα 31 Ανώνυμο ή Καστανάς: ΠΕΧ, MEX, YEX, ΠΕΣ, IX
 29. Τούμπα Ταβός Κουφαλιών ή Κουφαλιών ή Κούτσυμαλη ή Μεγάλη Τούμπα ή Τραπέζι ή Κουφάλια B: ΠΕΣ, IX, P
 30. Μικρή Τούμπα Κουφαλιών ή Κούτσυμαλη ή Κουφάλια A: NN, YEX, ΠΕΣ, IX
 31. Τούμπα Λιβαδίτσας Κουφαλιών ή Βρυσούλη ή Ισομτσέ ή Κουφάλια Γ ή Κουφάλια Τούμπα: ΠΕΧ, MEX, YEX, P, ΠΧ
 32. Πλατάνια ή Λόφοι Δερβενίου-Λαγυνών: IX
 33. Τούμπα Αϊβάτη Προφήτη Ηλία Λητός ή Προφήτης Ηλίας II ή Λητή B: EX, ΠΕΣ
 34. Τούμπα Λιβαδίου ή Σούγκλα ή Σούγλα ή Λιβάδι: ΠΕΣ
 35. Τούμπα Προφήτη Ηλία Μελισσοχωρίου ή Προφήτης Ηλίας ή Μπάλτζα ή Μελισσοχώρι A: EX, ΠΕΣ
 36. Τούμπα Τσερεμπέκ Μελισσοχωρίου ή Μελισσοχώρι B: YEX, ΠΕΣ
 37. Τούμπα Αγίου Κωνσταντίνου Μεσημερίου ή Μεσημέρι B: ΠΕΣ, IX
 38. Τούμπα Κοτσιά Μεσημερίου ή Μεσημέρι A: NN, EX, IX
 39. Τούμπα Ταψί Μονόλοφου ή Μονόλοφος Τούμπα: YEX
 40. Τούμπα Λαχανόκνηπος Νέας Μαγνησίας/Νέας Ιωνίας ή Νέα Ιωνία A ή Τούμπα Αραπλή ή Λαχανόκνηπος: YEX
 41. Τράπεζα Νέας Ιωνίας ή Παναγιά ή Νέα Ιωνία B ή Τράπεζα Σαρι Ομέρ ή Νέα Μεσημβρία, Σαρι Ομέρ: IX
 42. Τούμπα Νέας Μεσημβρίας ή Νέα Μεσημβρία: YEX, ΠΕΣ
 43. Τούμπα Τάμπα Νέας Μηχανιώνας ή Μεγάλη Καραμπουρούνη ή Μεγάλη Καραμπουρνάκι ή Κουμ Καλή: ΠΕΧ, IX, P
 44. Τούμπα Νέας Ραιδεστού ή Μαντζάρνης ή Τούμπα Μαντζαρλή ή Νέα Ραιδεστός: NN, EX
 45. Τούμπα Νέας Φιλαδέλφειας ή Ναρές ή Νέα Φιλαδέλφεια A ή Φιλαδέλφειανά A: EX
 46. Τράπεζα Νέας Φιλαδέλφειας ή Ναρές ή Νέα Φιλαδέλφεια B ή Φιλαδέλφειανά B: ΠΕΣ, IX
 47. Τράπεζα Νέας Χαλκηδόνας ή Γαιιτatzik ή Νέα Χαλκηδών: IX
 48. Τράπεζα Νέου Ρυσιού-Καρδίας ή Τράπεζα Καρτζαλή ή Καρδία: YEX, IX
 49. Τούμπα Λιβαδάκι ή Λιβαδάκι Περαιάς ή Τούμπα Τσαϊρ ή Λιβάδι Περαιάς: ΠΕΧ, YEX
 50. Τράπεζα Νέου Ρυσιού ή «Quadripode» ή Νέο Ρύσιο: ΠΕΣ, IX
 51. Τούμπα Νέων Επιβατών ή Μπαξέ ή Επιβάται: ΠΕΧ, MEX, YEX
 52. Τράπεζα Νέων Επιβατών ή Τράπεζα Μπαξέ: ΠΕΣ, IX
 53. Τούμπα και Τράπεζα Νεοχωρούδας ή Γενίκιοι ή Νεοχωρούδα: YEX, IX, B
 54. Διπλή Τράπεζα Αγχιάλου ή Ίγγιλις ή Αγχιάλος A: NN, ΠΕΧ, YEX, ΠΕΣ, IX, P, B
 55. Βλάχικη Τούμπα Ξηροχωρίου ή Κιορτζινέ τράπεζα ή Ξηροχώρι B: ΠΕΣ, IX
 56. Τούμπα Ξηροχωρίου ή Κιορτζινέ τούμπα ή Ξηροχώρι A: YEX, ΠΕΣ, P;
 57. Λόφος Ανάληψης Πανοράματος ή Ανάληψη: IX
 58. Τούμπα Πανοράματος ή Πανόραμα A ή Πανόραμα: YEX - ΠΕΣ
 59. Τράπεζα Πανοράματος ή Πανόραμα B ή Τράπεζα Μπακαλάκη: IX
 60. Τούμπα(α) και Τράπεζα(β) Πενταλόφου ή Γράδοβορ A ή Πεντάλοφος A: EX, ΠΕΣ, IX
 61. Τούμπα Σουσαμόμυλος Πενταλόφου ή Τούμπα σε τράπεζες Γράδοβορ B ή Μακρύλοφος ή Πεντάλοφος B: EX, ΠΕΣ, IX
 62. Οικισμός σε λόφο Πετρωτού ή Πετρωτό: YEX, IX
 63. Πλησιά Τούμπα ή Τράπεζα Πηλαγαρίου ή Ουζούναλη ή Πηλαγιάρι A: ΠΕΣ, IX
 64. Φενέρ Τούμπα ή Τούμπα επί τράπεζας Ουζούναλη ή Πηλαγιάρι B: ΠΕΧ, ΠΕΣ, IX
 65. Τούμπα Λεμπέτ ή Ποθήκνης ή Λεμπέτ: ΠΕΧ, MEX, YEX, ΕΣ
 66. Τράπεζα Ποθήκνης ή Λεμπέτ τράπεζα: ΠΕΣ, IX
 67. Τράπεζα Προχώματος ή Δογάντζι ή Πρόχωμα: YEX, ΠΕΣ, IX
 68. Τούμπα Ελαιώνων Πυλίσιας-Πανοράματος ή Καπουτζιάρ ή Ελαιώνας ή Πυλίσια: NN, EX, ΠΕΣ, ΠΧ, B;
 69. Επίπεδος οικισμός Σταυρούπολης ή Σταυρούπολη: NN, ΠΕΧ, ΠΕΣ
 70. Τούμπα Ασβεστοχωρίου ή Ασβεστοχώρι-Μουριάς ή Κιρέτσκιοι ή Ρεντζίκιοι ή Ασβεστοχώρι: YEX, ΠΕΣ
 71. Τούμπα Σαραλικά Τριλόφου ή Τράπεζες Ζουμπιά ή Τριλόφος A: MN, EX, ΠΕΣ, IX, B;
 72. Μεσημεριανή Τούμπα Τριλόφου ή Τριλόφος B: MN, NN, EX, ΠΕΣ, IX
 73. Τούμπα Αμπέλια ή Χορτιάτης, Αμπέλια: YEX, IX
 74. Τείχος στην κορυφή του όρους Χορτιάτη ή Κισσού: IX, B
 75. Τράπεζα Νταούτμπαλη Ωραιόκαστρου ή Ωραιόκαστρο A: ΠΕΣ, IX
 76. Τούμπα Ασπρόβρυση ή Ακμπουνάρ Ωραιόκαστρου ή Ασπρόβρυση: YEX
 77. Οικισμός στην κορυφή Λόφου Ωραιόκαστρου ή Ωραιόκαστρο B: YEX, ΠΕΣ, IX
 78. Τούμπα και Τράπεζα Κάτω Σχολάριου: EX, ΠΕΣ, IX
 79. Λόφοι στο Φράγμα Βασιλικών ή Φράγμα: IX
 80. Λοφίσκος στα Λιβάδια Λιβαδίου ή Σκουριές ή Καμινεύματα ή Καμίνι: IX
 81. Λόφοι Σουρωτής: ΠΕΣ, IX, P
 82. Τούμπα Βελονά Νέας Ηράκλειας ή Επανομή B: ΠΕΣ, IX
 83. Τούμπα και Τράπεζα Νέας Καλλιθέρας ή Νέα Καλλιθέρα: NN, ΠΕΧ, MEX, YEX, ΠΕΣ, IX, P
 84. Τράπεζα Βεριάς ή Βεριά: ΠΕΧ, MEX, YEX, ΠΕΣ, IX, B
 85. Τράπεζα Νέων Φλογιτών ή Φλογιτά: ΠΕΣ, IX
 86. Αμαλάρια Περιστεράς: YEX, ΠΕΣ, IX, B;
 87. Τούμπα Σαρι Ομέρ Νέας Μεσημβρίας (μεταξύ ΑΚ. 7 και 60)
- MN: Μέση Νεολιθική, NN: Νεότερη Νεολιθική, ΠΕΧ: Πρώιμη Εποχή του Χαλκού, MEX: Μέση Εποχή Χαλκού, YEX: Ύστερη Εποχή Χαλκού, ΠΕΣ: Πρώιμη Εποχή Σιδήρου, IX: Ιστορικοί Χρόνοι (Αρχαίοι, Κλασικοί, Ελληνιστικοί), P: Ρωμαϊκοί Χρόνοι, B: Βυζαντινοί Χρόνοι.

(Γραμμένος κ.ά. 1997).

ΑΚ. 1

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ
ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Τράπεζες στο Αγίασμα Αγίας Παρασκευής

Οικισμοί σε δυο τράπεζες γειτονικές: Α) βόρεια και Β) νότια (σε απόσταση π. 250 μ. μεταξύ τους). Χρονολογούνται με βάση την κεραμική στην πρώτημη εποχή του σιδήρου, στα αρχαϊκά και κλασικά χρόνια.

Οι θέσεις Α και Β βρίσκονται σε ημιορεινό περιβάλλον του όγκου Κάλανρος (535 μ. υψόμετρο κορυφής), σε απόσταση π. 2000/2500 μ. νότια του ποταμού Ανθεμούντα, απέναντι από τον ορεινό όγκο του Χορτιάτη και του Λανάρη ή Θερμού ορίζοντας την κοιλάδα. Η Α τράπεζα, ορατή από την κοιλάδα και την απέναντι Λακκιά, ξεχωρίζει από την κυματοειδή γεωμορφολογία, απέχει π. 1000 μ.

νοτιοανατολικά του σημερινού οικισμού της Αγίας Παρασκευής, αμέσως νοτιοδυτικά του ναού και της ιαματικής πηγής (αγιάσματος) της Αγίας Παρασκευής στην ανατολική πλευρά διερχόμενου ρέματος.

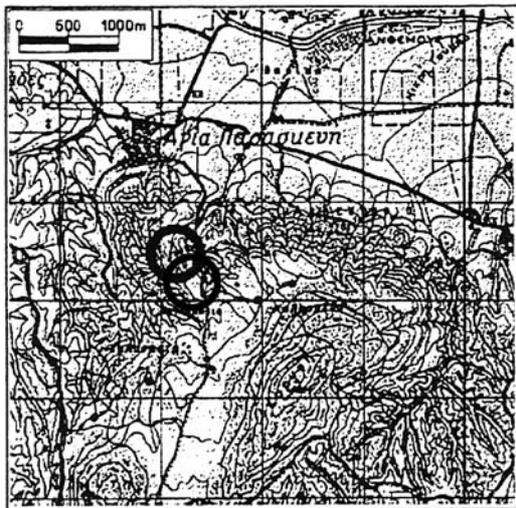
Οι επιχώσεις των δυο οικισμών επικάθονται σε φυσικά υψώματα, το βόρειο (Α) των οποίων είναι απόκρημνο με κυματοειδή πρανή και το νότιο (Β) ομαλό με πλάτωμα στα νότια.

Εμβαδόν επιφάνειας επιχώσεων π. 2000 τ.μ. κάθε τράπεζας.

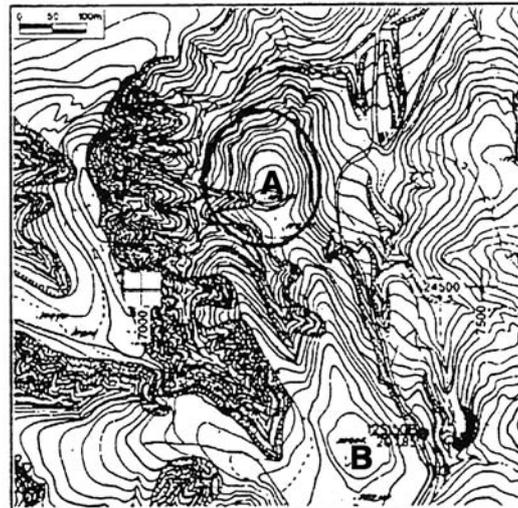
Οι οικισμοί ερευνήθηκαν επιφανειακά. Στην Α τράπεζα σώζονται υπολείμματα περιβόλου (φρύδι). Νοτιοανατολικά των οικισμών σε αγροτεμάχιο εντοπίστηκαν αρχαίοι τάφοι και βραχώδες χαμηλό ύψωμα με πιθανόν λατρευτική χρήση (Ύψωμα Παπαδημητρίου).

Κήρυξη:

Βιβλιογραφία: Πληροφορίες Κ. Σουέρεφ

Απόσπασμα από Φ.Χ. ΒΑΣΙΛΙΚΑ κλ. 1:50000 / Γ.Υ.Σ. (σμίκρυνση).

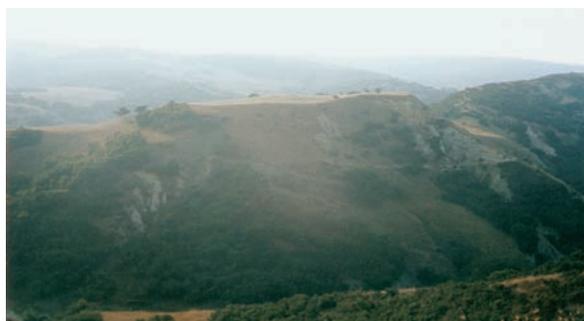
Απόσπασμα από διάγραμμα κλ. 1:5000 / Γ.Υ.Σ. 4308.3/Κ.Φ.Χ.40 15', -0 45', (σμίκρυνση).

Κοιλάδα Ανθεμούντα, από Λουτρά Θέρμης προς Αγία Παρασκευή και ημιορεινό όγκο Καθαύρου. Το Αγίασμα διακρίνεται στο βάθος δεξιά, νοτιοδυτικά (φωτ. 2002).

Αγίασμα (τράπεζα Α) από βόρεια (φωτ. 2003).

Αγίασμα (τράπεζα Α) από δυτικά (φωτ. 2002).

Αγίασμα (τράπεζα Α) από νότια (φωτ. 2003).

Αγίασμα (τράπεζα Β) από νοτιοανατολικά. Δεξιά διακρίνεται το Ύψωμα Παπαδημητρίου (φωτ. 2002).

Αγίασμα (τράπεζα Β) από νότια (φωτ. 2003).

Αγίασμα (τράπεζα Β) από νοτιοανατολικά (φωτ. 2003).

Ύψωμα Παπαδημητρίου από νότια (φωτ. 2003).

Ύψωμα Παπαδημητρίου νοτιοανατολικά της τράπεζας Β στο Αγίασμα. Βραχώδες χαμηλό ύψωμα με πιθανόν ηλατρευτική χρήση (φωτ. 1997).